

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Valintaesitys
Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Kainuun liitto

Hankkeen julkinen nimi Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano (ELMO 2 Kainuu)	
Hakemusnumero 306854	Kokouksen päivämäärä 29.4.2019
Saapumispäivämäärä 1.4.2019	Diaarinumero EURA 2014/8428/09 02 01 01/2019/Kainuu
Käsittelijä Heikki Immonen	Viranomainen Kainuun liitto
Hakijan virallinen nimi Kainuun Liitto	
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.5.2019	Päätymispäivämäärä 31.12.2020

Hankkeen sisältö

Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano -hankkeessa korostuu kansainvälinen näkökulma, jossa euroopanlaajuisten TKI-alustojen avulla mahdollistetaan maakunnan kärkialoille paras kehittämisverkosto tulevaisuuden toimenpiteille. Älykäs erikoistuminen perustuu alueella olemassa olevaan kansainvälisen tason osaamisen nostamiseen, yrityskantaan, tutkimus- ja innovaatiotoiminnan vahvuuksiin ja niiden hyödyntämiseen yritysten ja elinkeinoelämän kehittämisessä, työllisyyden parantamisessa ja rakennemuutokseen vastaamisessa. Älykäs erikoistuminen on osa EU:n innovaatiopolitiikkaa, jossa alueiden merkitys korostuu käytännön innovaatio-, investointi- ja yritystoiminnan sekä rakennepolitiikan toteuttajina.

Älykkään erikoistumisen toimintamalliin Euroopassa kuuluu ns. S3-alustat (Smart Specialisation platforms, <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>), joiden kautta eri temaattisia toimintalohkoja kehitetään euroopanlaajuisten verkostojen kautta. Näillä verkostoilla ja niistä rakentuvilla konsortioilla on mahdollisuus toimia eturintamassa toimialan TKI-toiminnassa ja TKI-rahoituksen saamisessa. Yhteistyöllä saavutetaan paremmat mahdollisuudet TKI-toiminnan tutkimusohjelmiin hakeutumisessa.

Kainuun älykkään erikoistumisen kärjet muodostuvat teknologiateollisuuden (metalliteollisuus, mittaustekniikka, pelit, simulaattorit, datakeskukset), biotalouden ja kaivannaisteollisuuden (prosessi- ja ympäristömonitorointi, metsäbiotalous, ruoka ja sininen biotalous) sekä hyvinvointi- ja terveysalan (aktiiviteettimatkaileminen, terveys, liikunta ja urheilu) innovaatioista.

Elinkeinot murroksessa (ELMO) Kainuun maakunnallisen toimeenpanohankkeen tavoitteena on edistää älykkään erikoistumisen strategian (RIS3) toimeenpanoa ja elinkeinojen uudistumista maakunnassa, maakuntien välillä (Itä- ja Pohjois-Suomen alueilla) ja kansainvälisesti. Hankkeessa tuotetaan aineistoja ja työstetään uusia toimintatapoja ja ratkaisuja elinkeinojen ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi kansainvälisyyden ja digitalisaation tuoman lisäarvon kautta. Kainuun älykkään erikoistumisen strategia kytketään kansainväliseen viitekehukseen osallistumalla

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hankkeen nimi: Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano (ELMO 2 Kainuu)

eurooppalaisiin S3-alustoihin. Hanke toteuttaa Bridges -hankkeessa (Interreg Europe -ohjelma) laadittua toimintasuunnitelmaa rakentamalla luonnontuotealaan liittyvää RIS3 -kumppanuutta (BERRY+). Samoin selvitetään edellytykset ja mahdollisesti laaditaan mittaustekniikan RIS3.

Koko Itä- ja Pohjois-Suomen alue on valittu mukaan EU:n komission teollisen muutoksen pilottiin. Pilotti on osa toimenpidekokonaisuutta, jossa alueiden viranomaiset kehittävät strategioitaan omien älykkään erikoistumisen prioriteettiensa pohjalta. Vuoden 2018 loppuun mennessä laadittiin Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen strategia ja työsuunnitelma ao. teemoihin. Vuonna 2019 käynnistyi strategian toteutus. Tämä hanke toimeenpanee strategiaa alueellisesti ja eurooppalaisella tasolla.

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Kainuu		
Seutukunnat Kajaanin, Kehys-Kainuun		
Kunnat Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi		

Lisätietoja hakemuksesta

Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano -hankkeessa tavoitteena on kansainvälistyminen euroopanlaajuisten TKI-alustojen avulla. Ne mahdollistavat maakunnan kärkialoille parhaan kehittämisverkoston tulevaisuuden TKI-toimenpiteille. Tärkeimmät temaattiset verkostot haetaan hankkeen toimenpiteenä Kainuun omien kärkialojen mukaisesti. Hankkeessa tuetaan alueen toimijoiden osallistumista TKI-alustoihin ja varmistetaan tiedon ja kokemusten levittäminen maakunnan sidosryhmien kesken. Tällä hetkellä Kainuu on mukana mm. teollisen modernisoinnin toimenpiteissä kehittyneiden akkumateriaalien osalta sekä kaivannaistoiminnan globaalit arvoketjut -teeman osalta. Muita toimivia alustoja, joihin Kainuu on hakeutumassa ovat Bioenergia ja ClusSport. Rakenteilla on myös Berry+ kumppanuus (Internet Europe -ohjelman Bridges -hankkeen kautta). Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia mittaustekniikan osalta.

Kainuun maakunnallinen toimeenpanohanke (ELMO 2 Kainuu) kytkeytyy Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien yhdessä toteuttamaan Elinkeinot murroksessa (ELMO) – pilottiin ja tässä Kainuun maakunnallisessa toimeenpanohankkeessa tavoitellaan älykkään erikoistumisen strategian (ÄES) toimeenpanon edistämistä ja elinkeinojen uudistumista maakunnassa, maakuntien välillä (Itä- ja Pohjois-Suomen alueilla) ja kansainvälisesti. Elinkeinoelämän kytkeminen mahdollisimman tiiviisti tähän kokonaisuuteen on tärkeää.

Hankkeessa tuetaan aineistoja ja työstetään uusia toimintatapoja ja ratkaisuja elinkeinojen ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi kansainvälisyyden ja digitalisaation tuoman lisäarvon kautta. Kainuun älykkään erikoistumisen strategia kytketään kansainväliseen viitekehukseen osallistumalla eurooppalaisiin S3-alustoihin.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Kustannukset	Yhteensä €	Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Palkkakustannukset	98 800	1 Haettava EAKR- ja valtion rahoitus	122 096	80,00
2 Ostopalvelut	12 000	2 Kuntien rahoitus	30 524	20,00
3 Matkakustannukset	27 000	3 Muu julkinen rahoitus	0	0,00
4 Kone- ja laiteinvestoinnit	0	4 Yksityinen rahoitus	0	0,00
5 Rakennukset ja maa-alueet	0			
6 Muut kustannukset	0			
7 Flat rate	14 820			
Kustannukset yhteensä	152 620	Rahoitus yhteensä	152 620	100,00
8 Tulot	0			
Nettokustannukset yhteensä	152 620			

Kustannusarvio yhteensä	152 620	Rahoitussuunnitelma yhteensä	152 620
--------------------------------	---------	-------------------------------------	---------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke edistää ja koordinoi Kainuun älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoa maakunnassa sekä hakee mahdollisia toimintamalleja ja ratkaisuja maakunnan elinkeinoelämän kasvun ja uusiutumisen haasteisiin. Tavoitteena on lisätä maakunnan toimijoiden ja yritysten tietoisuutta kansainvälisistä, kansallisista ja alueellisista rahoitusmahdollisuuksista ja saada kansainvälistä TKI-rahoitusta maakuntaan.

Hanke tuottaa viestintämateriaalia elinkeinojen ja toimintaympäristön positiivisen tunnettavuuden kehittämiseksi kansainvälisyyden ja digitalisaation tuoman lisäarvon kautta. Hankkeessa tehdään laaja-alaista älykkään erikoistumisen strategista maakunnallista, ylimaakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoidutaan yritysten, oppilaitosten, TKI-toimijoiden, alueiden elinkeino-yhtiöiden, julkisen hallinnon sekä EU-instituutioiden, asiantuntijoiden ja rahoituskumppaneiden kanssa.

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 152 620 €, josta EAKR ja valtion osuus on 122 096 € (80 %). Kuntien rahoitusta hankkeessa on 30 524 € (20 %).

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys ☒ Hakemus esitetään hyväksyttäväksi ☐ Hakemus esitetään hylättäväksi
---

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Kainuun maakuntaohjelmassa 2018-2021 ja toteuttamissuunnitelmassa 2019-2020 tärkeimpinä kehittämissuunnitelmiksi ovat uusien vientiin suuntautuvien kasvuyritysten synty ja yritysten kilpailukykyyn kehittäminen niin, että ne pystyvät hyödyntämään digitalisaation ja neljännen teollisen vallankumouksen mahdollisuuksia. Kainuun älykkään erikoistumisen strategian mukaan kannustetaan innovaatioiden synnyttämiseen teknologiateollisuuteen, biotalouteen, kaivosteollisuuteen sekä hyvinvointi- ja terveysaloille. Älykkään erikoistumisen toiminnoissa tavoitellaan kasvua korkean osaamisen, tutkimuksen ja innovaatioiden sekä niitä tukevan koulutuksen kautta. Tavoitteena on, että TKI-hankehakemuksissa varmennetaan hakemusten yhteensopivuus Kainuun älykkään erikoistumisen strategian kanssa. Hanke tukee hyvin Kainuun maakunnan strategioissa tunnistettuja kehittämissuunnitelmia. Haasteina Kainuussa ovat vähäiset TKI-resurssit, investointien vähäisyys, pienet osaamisresurssit sekä kansainvälisen ja ylimaakunnallisen TKI-yhteistyön vähäisyys.

Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman 2019-2020 yhtenä strategisena päätoimenpiteenä tuetaan yritysten tuotekehitystä sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden TKI-toimintaa, jotka nostavat tuotannon jalostusarvoa Kainuussa. Tähän liittyy vahvasti myös kansainvälistymisen teema, joka on tämän hankkeen yksi päätavoitteista. Hankkeessa yhdistyy t&k-toiminta ja voimakas kansainvälistymisen tavoite. Molemmat ovat Kainuun maakuntaohjelman 2018-2021 mukaisia kärkiä. Hanke tukee Kainuun maakuntaohjelman kohtaa 1.2. Osaaminen ja käytännönläheinen innovaatiotoiminta ja 1.2.2 Osaamis- ja innovaatiokeskittyminen kehittäminen.

Hanke on Kestävää kasvua ja työtä Suomen rakennerahasto-ohjelman 2014-2020, toimintalinja 2. uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen mukainen. Hanke tukee erityistavoitetta 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta.